ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА	**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG16RFPR001-2.003 „ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗЕЛЕНИ ТЕХНОЛОГИИ В МСП” ПО ПКИП 2021-2027**	Съфинансирано от Европейския съюз

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 12.10.2026 г.			
199.	02.10.2026 г.	Уважаеми г-жи и г-да, Планираме инвестиция в зелени технологии с цел въвеждане на кръгови модели по режим на финансиране Регионална помощ свързана със създаване на нов стопански обект. Въвежданият кръгов модели ше има за резултат намаляване на реалното количество образувани отпадъци на единица продукт на ниво предприятие. Допустима ли е инвестицията С уважение,	Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 130, т. 2 и т. 3, № 153, т. 1 и № 187.
200.	02.10.2026 г.	ОТНОСНО: Искане на разяснения по Условията за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027 г. Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовката на проектно предложение по горепосочената процедура и в допълнение към разясненията по Въпроси № 152 и № 169, молим за следните разяснения. Въпрос 1. Обхват на ограничението по Въпрос № 169 В разяснението по Въпрос № 169 е посочено, че „в случай че по проекта се придобиват активи, чрез които съответните материали от строителството ще се преработват, следва да се има предвид, че активите не могат да бъдат използвани за цели, различни от посочената“. Моля да уточните как следва да се разбира това ограничение, а именно: 1.1. Означава ли посоченото, че актив, чрез който се преработват излезли от употреба материали, не може изобщо да обработва нов (първичен) материал в рамките на обичайната производствена дейност на бенефициента, или ограничението се отнася до използването на актива за цели, несвързани с въведения по проекта кръгов модел? 1.2. В случай че ограничението следва да се разбира в първия смисъл, прилага ли се то само за периода на устойчивост на инвестицията — три години от окончателното плащане за МСП — или и след изтичането му?	1.1, 1.2 и 1.3. Управляващият орган потвърждава разяснението на въпрос № 169, в което се съдържат отговорите на поставените в настоящото запитване въпроси, а именно: *„Необходимо е, обаче, кандидатът задължително да може да удостовери, че* ***въпросните материални реално вече са излезли от употреба*** *и че без последващи действия те не могат да бъдат използвани за основната си или за други цели. В случай че по проекта се придобиват* ***активи, чрез които съответните материали от строителството ще се преработват,*** *следва да се има предвид, че* ***активите не могат да бъдат използвани за цели, различни от посочената****. Съответно* ***кандидатът следва да може да осигури преработката на разглеждания вид материали от строителството през целия период на устойчивост на инвестицията (а именно 3 години от окончателното плащане за МСП). При неспазване на посоченото, съответният кръгов модел няма да се счита за изпълнен****.“* В този смисъл употребата на финансирани по проекта активи за цели, различни от тези описани в проектното предложение, не би се считала за допустима. Допълнително, обръщаме внимание че съгласно чл. 46 от Условията за изпълнение по настоящата процедура недопустими са: „б) промени, които поставят под въпрос постигането на основната цел и планираните резултати на проекта и имат за цел или резултат внасяне на изменения в проекта, които биха поставили под въпрос решението за отпускане на БФП; е) промени, свързани със замяната на одобрени активи с такива, имащи различно функционално предназначение…“

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1.3. Допустимо ли е изискването да се счита за спазено, когато бенефициентът води разделно отчитане на преработените количества по партиди — чрез производствени карти, приемателни протоколи и складови документи — от което е видно какъв дял от работата на съответния актив се отнася до преработката на излезли от употреба материали? Въпрос 2. Прилагане на ограничението при няколко актива в едно проектно предложение В рамките на едно проектно предложение се предвижда придобиването на няколко дълготрайни материални актива, като само част от тях ще извършват преработката на излезли от употреба материали от строителството, а останалите се обосновават с други допустими кръгови модели по т. 13.1 от Условията за кандидатстване — „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството на единица съществуващ продукт" и „намаляване на използваните суровини за производството на единица съществуващ продукт" — и ще се използват в обичайната производствена дейност. 2.1. Прилага ли се ограничението по Въпрос № 169 само спрямо активите, които реално извършват преработката на излезлите от употреба материали, или спрямо всички активи, включени в проектното предложение? 2.2. Допустимо ли е при оценката по критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти" да бъдат взети предвид само тези активи, за които в Техническата спецификация и във Формуляра за кандидатстване е заявено изключително предназначение за преработка на излезли от употреба материали, независимо че в същото проектно предложение се придобиват и други активи с друго предназначение? Въпрос 3. Количествен измерител и базова стойност Съгласно разяснението по Въпрос № 152 при кръговите модели „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" и „намаляване на използваните суровини за	2.1. Разяснението по Въпрос № 169 касае единствено активите, чрез които съответните излезли от употреба материали от строителството ще се преработват. 2.2. В бележка под линия № 11 в критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти." от критериите за оценка по настоящата процедура е уточнено, че един или повече от придобиваните по проекта активи следва да отговарят на изискването на критерия. В тази връзка не е необходимо всички заявени по проекта активи да бъдат предназначени за преработка на излезли от употреба продукти. 3. При цитираните в запитването кръгови модели намалението на съответните отпадъци/суровини е на „**на единица съществуващ продукт/услуга**". С оглед посоченото отговорност на кандидата е да определи кой е съществуващият продукт/услугата от дейността, за която заявява подкрепа по процедурата, съобразно спецификата ѝ и избрания кръгов модел, както и кои са документите за определяне на базовата стойност, спрямо която са определени резултатите от проекта. Резултатът, изразен в намалено количество образувани отпадъци или използвани суровини за описаните кръгови модели, следва да се отнася до съответния съществуващ продукт/услуга, посочен в проектното предложение, за който/която се отнася кръговия модел. Следователно, за да бъде допустим прилаганият кръгов модел, съответният посочен във Формуляра за кандидатстване съществуващ продукт/услуга (спрямо който се определя количественият резултат) следва да продължава да бъде произвеждан/предлаган и в периода на устойчивост на инвестицията (три години от окончателното плащане за МСП). Примерни документални доказателства за отчитане на постигнатите резултати са представени в Приложение 8 – Описание на приложимите индикатори за краен продукт и за резултат, приложими за процедурата. Изпълнението на очакваните резултати от дейността ще бъде проследявано на етап изпълнение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“ не е допустимо да се залагат само качествени резултати, като количественият резултат следва да позволява съпоставка на състоянието преди и след инвестицията. 3.1. Допустимо ли е базовата стойност преди инвестицията да бъде установена въз основа на производствените карти и складовите документи на кандидата за представителен артикул или представителна група артикули, вместо за цялата произвеждана номенклатура? 3.2. Допустимо ли е съпоставката да се извършва за един и същ артикул преди и след инвестицията, в случай че номенклатурата на предприятието се променя в хода на изпълнението на проекта и на периода на устойчивост? 3.3. Приема ли се за достатъчен количествен измерител показател, изразен като количество вложена суровина или образуван отпадък на единица произведено изделие — например квадратни метри вложена плоскост или килограми отпадък на едно изделие — при положение че абсолютните количества зависят от обема на поръчките? Предварително благодарим за разясненията. С уважение,	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
201.	02.10.2026 г.	ОТНОСНО: Искане на разяснения по Условията за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ по ПКИП 2021–2027 г. Уважаеми дами и господа, Молим за следните разяснения по Условията за кандидатстване. Въпрос 1. Обхват на понятието „отпадъчни води“ при местата за настаняване Съгласно определението в Приложение 10 отпадъчни са „водите, замърсени от извършването на производствена и/или друг вид стопанска дейност“, като в обхвата не попадат „водите, замърсени от извършването на земеделска и битова дейност, както и водите от канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания“. 1.1. При предприятие с код на икономическа дейност 55.10 „Хотели и подобни места за настаняване“ следва ли водата, образувана при пране на спално бельо и хавлии в собствена професионална перално-сушилна база, да се счита за отпадъчна вода от стопанска дейност за целите на кръговия модел „намаляване на количеството отпадъчни води при предоставянето на единица съществуваща услуга“? 1.2. Същият въпрос — по отношение на водата от обратната промивка на филтрите на плувен басейн и на водата при периодичното източване на басейна. 1.3. Следва ли водата, образувана в баните на хотелските стаи, да се разглежда като замърсена от битова дейност и съответно да се изключва от обхвата, или с оглед на обстоятелството, че се образува при предоставянето на хотелската услуга, попада в обхвата на стопанската дейност? 1.4. В случай че част от водите попадат в обхвата на определението, а друга част — не, допустимо ли е количественият измерител по кръговия модел да се отнася само до частта, която попада в обхвата, при условие че потоците се измерват разделно? Въпрос 2. Категории първоначална инвестиция при режим „регионална инвестиционна помощ“	1.1., 1.2., 1.3. и 1.4. Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 18, № 148, № 160, № 179, № 187. 2.1. и 2.2. Съгласно подт. 5), т. 13.1. от Условията за кандидатстване, в случай че по Елемент I на процедурата е избран режим „регионална инвестиционна помощ”, дейностите по него (по Елемент I), включени в проектното предложение, трябва задължително да имат за свой основен предмет осъществяването на една от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. С оглед посоченото и предвид информацията в запитването, отговорност на кандидата е, по своя преценка и съобразно спецификата на проекта и избрания кръгов модел, да избере приложимата за него категория първоначална инвестиция. В раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва задължително да представят информация, обосноваваща в коя от гореизброените 3 (три) допустими категории първоначална инвестиция попадат дейностите, планирани за изпълнение по Елемент I на проекта. В случай че предвидените за изпълнение дейности по този елемент попадат едновременно в повече от една от гореизброените допустими категории първоначални инвестиции, то кандидатът следва задължително да определи една от тях като водеща и да представи информация за съответната категория първоначална инвестиция. Определение за всяка от трите допустими категории е представено в Приложение 3.А към Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3 от документите за попълване). В тази връзка увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект е налице, **когато вследствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи.** В тази връзка разширяване на капацитета

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Съгласно разясненията по Въпроси № 153 и № 164 при избран режим „регионална инвестиционна помощ" дейностите по Елемент I трябва да попадат в една от три категории първоначална инвестиция — създаване на нов стопански обект, увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект, или диверсификация на продукцията с продукти или услуги, които обектът не е произвеждал или предлагал до този момент. 2.1. Когато проектът предвижда придобиване на технологично оборудване, което въвежда допустим кръгов модел в съществуващо производство, но не води до производството на нов продукт и не увеличава производствения капацитет в натурално изражение, попада ли инвестицията в някоя от трите допустими категории първоначална инвестиция? 2.2. Допустимо ли е увеличаването на капацитета да се доказва чрез увеличаване на капацитета на конкретен етап от производствения процес, а не на предприятието като цяло? 2.3. Когато в резултат на инвестицията предприятието започва да произвежда изделия, в които се влага преработен излязъл от употреба материал, и такива изделия не са били произвеждани до момента в стопанския обект, достатъчно ли е това обстоятелство, за да се определи инвестицията като диверсификация на продукцията? Въпрос 3. Текстилни изделия по критерий I.3 Критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти" обхваща и преработката на излезли от употреба текстилни изделия. 3.1. Попадат ли в обхвата на „излезли от употреба текстилни изделия" работно облекло, спално бельо и хавлии, които са били в употреба съгласно предназначението си и се бракуват от самия кандидат? 3.2. Допустимо ли е кандидатът да приема излезли от употреба текстилни изделия и от трети лица, включително чрез схема за обратно приемане от свои клиенти, и да ги преработва заедно със собствените? 3.3. Когато придобитият по проекта актив преработва едновременно производствен отпадък от собственото производство — който съгласно разяснението по Въпрос № 123 не се зачита по критерий I.3 — и излезли	на съществуващ стопански обект се доказва спрямо произвежданите/предлаганите финални продукти/услуги, а не „спрямо конкретен етап от производствения процес". С оглед посоченото и предвид информацията в запитването, в случай че дейностите по Елемент I не попадат в нито една от посочените три възможни хипотези, инвестицията няма да се счита за допустима при условията на избран режим „регионална инвестиционна помощ". Допълнително, обръщаме внимание, че по Елемент I, в зависимост от нуждите си и спецификата на предложения проект, кандидатите могат да изберат един от приложимите два режима – „регионална инвестиционна помощ" съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 или „минимална помощ" (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831. Допълнително, моля запознайте се с разясненията на Въпроси № 29, № 60, № 153. 2.3. Моля, запознайте се с разясненията на Въпрос № 164, т. 3. 3.1. Предвид информацията в запитването цитираните „работно облекло, спално бельо и хавлии, които са били в употреба съгласно предназначението си и се бракуват от самия кандидат" биха могли да попадат в обхвата на „излезли от употреба текстилни изделия" по смисъла на критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти" от критериите за оценка по настоящата процедура, при условие че по отношение на тях е спазено изискването да не могат да бъдат ползвани за първоначалните си цели без последващи действия. Окончателното решение относно оценката на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. 3.2. и 3.3. Посоченото в запитването би се считало за допустимо при представяне на нужната информация във формуляра за кандидатстване и при наличие на възможност за доказване на заложените резултати, свързани с конкретния модел. Обръщаме внимание, че горепосоченият Критерий I.3 е част от критериите за техническа и финансова оценка на проектните

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		от употреба текстилни изделия, счита ли се критерият за изпълнен въз основа на частта, която се отнася до излезлите от употреба изделия, при условие че двата потока се отчитат разделно? Въпрос 4. Опасни вещества по критерий I.2 Критерий I.2 признава кръговия модел „заместване или намаляване на употребата на опасни вещества (вкл. суровини, съдържащи опасни вещества) чрез използването на алтернативни суровини“. Съгласно определението в Приложение 10 суровини са „всички материали, които се влагат за производството/предоставянето на даден краен продукт/услуга на предприятието-кандидат, с изключение на материалите за осигуряване на експлоатацията/техническата изправност/поддръжката на машини, съоръжения, оборудване“. 4.1. Лепила, лакове, грундове и други покрития, които се нанасят върху изделието и остават трайно част от него, попадат ли в определението за „суровини“ по Приложение 10, или следва да се разглеждат като материали за осигуряване на експлоатацията на машините, които определението изключва? 4.2. Достатъчно ли е класификацията на заместваното вещество като опасно да се доказва с информационния лист за безопасност на продукта по Регламент (ЕО) № 1907/2006? 4.3. Следва ли като изходна база за измерване на намалението да се използва количеството вложено вещество на единица изделие или на единица обработена повърхност, или е допустим и друг измерител съобразно спецификата на производството? Предварително благодарим за разясненията. С уважение,	предложения (представени в Приложение 6), а не критерий за допустимост на проектите по процедурата. В този смисъл, съответствието с разглеждания критерия няма задължителен характер. Следва да се има предвид, че разясненията по въпрос № 123 са дадени в контекста на конкретното запитване, което се отнася до „технологичен брак/отпадни продукти“ като не е налице информация какъв вид продукти/материали представляват. Допълнително, моля запознайте се с разясненията на Въпроси № 4, № 13 т. 1.1 и т. 1.2, № 41, № 123. 4.1. Предвид, че „лепила, лакове, грундове и други покрития, които се нанасят върху изделието и остават трайно част от него“ се влагат физически в крайния продукт (както посочвате в запитването), същите биха могли да представляват суровини по смисъла на посоченото определение в Приложение 10 към Условията за кандидатстване във връзка с цитирания кръгов модел. Окончателно решение относно допустимостта и оценката на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за проектното предложение. 4.2. и 4.3. Отговорност на кандидата е да формулира количествени и/или качествени резултати в зависимост и в съответствие с избрания/те кръгов/и модел/и, които ще се прилагат чрез въвежданите по проекта зелени технологии в дейността на предприятието. В т. 13.1. от Условията за кандидатстване са посочени примери в тази насока. Примерни документални доказателства за отчитане на постигнатите резултати са представени в Приложение 8 – Описание на приложимите индикатори за краен продукт и за резултат, приложими за процедурата. Изпълнението на очакваните резултати от дейността ще бъде проследявано на етап изпълнение. Същото се отнася и до доказването на произхода/вида на заместваното опасно вещество като посоченият в запитването информационен лист за безопасност на продукта по Регламент (ЕО) № 1907/2006 би могъл да бъде такова доказателство.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
202.	02.10.2026 г.	До Управляващия орган на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021–2027 Относно: Въпроси по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ Уважаеми госпожи и господа, "……" ООД, ЕИК ……., със седалище в гр. ….., подготвя проектно предложение по процедурата. Основната ни дейност е пакетиране на трапезни маслини (код 10.39 по КИД-2025), която е недопустима по т. 11.2, подт. 2.2 от Условията за кандидатстване. Затова кандидатстваме с нов за предприятието код 10.85 „Производство на готови ястия“, в рамките на който ще произвеждаме продукти от остатъчни суровини, както изисква т. 11.1, подт. 5). Продуктите са охладени растителни готови ястия в тавички, запечатани в модифицирана атмосфера. Основната им суровина са счупени, некалибрирани и нестандартни маслини, отделени при сортирането в собственото ни производство, комбинирани със сготвени бобови, сготвена киноа и печени зеленчуци. Тъй като от отговорите по долните въпроси зависят допустимостта на проекта и начинът, по който ще го опишем, молим за вашите разяснения. 1. Класификация на продукта: Обяснителните бележки към КИД-2025 включват „готови зеленчукови ястия“ в клас 10.85, а бързоразвалящите се готови храни от плодове и зеленчуци отнасят към клас 10.39, който е недопустим. Затова искаме да сме сигурни в класификацията на нашия продукт. Въпрос: Охладени готови ястия в тавички с модифицирана атмосфера, съдържащи най-малко две отделни сготвени основни съставки (сготвени бобови и сготвена киноа), както и печени зеленчуци, маслини и маслинова паста, подкиселени и със срок на годност над 3 дни, попадат ли в клас 10.85, а не в 10.39 или 10.89? Влияе ли на класификацията обстоятелството, че ястията са охладени, а не замразени или стерилизирани? 2. Остатъчни суровини:	1. Управляващият орган няма компетенции, свързани с определянето на кода на икономическа дейност. Съгласно КИД-2025 клас 10.85 „Производство на готови ястия” включва производство на готови ястия, съдържащи най-малко две отделни съставни части (с изключение на подправки/сосове). **Те са сготвени, замразени, консервирани или обработени с цел тяхното дълготрайно съхранение**, като обикновено са пакетирани и етикетирани за продажба. В този клас не се включва приготвянето на готови ястия за непосредствена консумация, например в ресторанти. Включва още: - производство на готови месни ястия - производство на готови рибни ястия, включително риба с пържени картофи - производство на готови ястия на базата на макаронени изделия - **производство на готови зеленчукови ястия** - производство на замразени или по друг начин консервирани пици С оглед посоченото и предвид запитването отговорност на кандидата е да определи кода (съгласно КИД-2025) на дейността, за която заявява подкрепа по процедурата. В тази връзка в т. 11.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че „преди подаване на проектните предложения, на всички кандидати се препоръчва да извършат предварителна проверка за точния четиризначен код на основната или допълнителната икономическа дейност, за която кандидатстват съгласно КИД-2025 въз основа на данни от НСИ за 2025 г., или ако е приложимо – **проверка на точния нов за кандидата четиризначен код на икономическата дейност съгласно КИД-2025, за която заявяват подкрепа**”. Допълнително в бележка под линия № 28 в същия раздел от Условията е посочено, че „При необходимост кандидатите трябва да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12)”. Окончателно решение относно допустимостта на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за проектното предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		В публикуваните отговори се посочва, че за остатъчни се считат суровини, образувани след като са използвани съгласно първоначалното си предназначение, а суровини, с които предприятието разполага на склад, не се считат за остатъчни. Нашите маслини се отделят като брак в процеса на сортиране и пакетиране, след като вече са постъпили в производството. Въпрос: Считат ли се счупените, некалибрираните и нестандартните маслини, отделени при сортирането и пакетирането в собствената дейност на кандидата по код 10.39, за остатъчни суровини по смисъла на т. 11.1, подт. 5)? Кои документи са достатъчни за доказване (материален баланс, протоколи от сортиране, технологична схема)? 3. Суровини с биологичен произход (критерий I.2): Продуктите ще съдържат само растителни съставки, без добавена готварска сол и без синтетични добавки. Някои вложени материали обаче не са от растителен произход по същество, а бележка 50 изисква заместване на небиологична суровина. Въпрос: За целите на модела „производство на продукти изцяло от суровини с биологичен произход" считат ли се за суровини: (а) солта, съдържаща се в маслините от саламурата; (б) водата, поета при варенето на бобовите; (в) защитните газове при опаковане в модифицирана атмосфера? Как се доказва изискването за заместване по бележка 50, когато продуктът е нов и няма предходна рецептура? 4. Етап „проектиране/дизайн" (критерий I.1): Предвиждаме лабораторно оборудване, което ще се използва само за разработване на рецептури на новите продукти, включително за максимизиране на дела на остатъчните маслини и за изпитване на срока на годност, преди серийното производство. Въпрос: Приема ли се за етап „проектиране/дизайн" по критерий I.1 лабораторно оборудване (pH метър, aw метър, анализатор на газовата среда в опаковката, инкубатор за тестове на срока на годност), което се използва единствено за разработване на рецептури на новите продукти? 5. Маслинова паста като междинна операция:	2. От представената информация не може да бъде придобита достатъчна увереност, че описаните в запитването счупени, некалибрирани и нестандартни маслини представляват остатъчна суровина. Моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 12, т. 2, Въпрос № 32 и Въпрос № 57, т. 1, в които е представено разяснение по отношение на това какво следва да се разбира под остатъчна суровина за целите на процедурата, а именно, че „за остатъчни ще се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение". Кандидатите по процедурата е допустимо да заявят подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който кандидатът ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци. Относно доказването на остатъчни суровини от настоящата основна икономическа дейност на предприятието, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 164, т. 5. 3. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 70, т. 2. Допълнително обръщаме внимание, че за да се счита за изпълнен кръговият модел, то задължително в резултат от прилагането му следва да е налице заместване на една или повече суровини с небиологичен произход, влагани в продукта, произвеждан от кандидата, със суровина/ини с биологичен произход. От посоченото е видно, че моделът не е приложим за продукти, които до момента не са били произвеждани от кандидата. 4. Информацията в запитването не е достатъчна за еднозначен отговор. За да се счита за изпълнено условието по отношение на етапа на „проектиране/дизайн на продуктите/услугите", посочен в Критерий I.1 „Ефект от изпълнението на проекта", е необходимо инвестицията (придобиванията/те актив/и) по проекта да се прилага в етапа на проектиране/дизайн на продуктите/услугите, **осигурявайки постигането на един или повече от допустимите кръгови модели в резултат от въвеждането на зелената/ите технология/и на този етап**. Допълнително, моля запознайте се с разяснението на въпрос № 72.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Част от остатъчните маслини ще се преработват в маслинова паста, която не се продава самостоятелно, а се влага като съставка в готовите ястия. Въпрос: Води ли производството на маслинова паста като междинна операция при производството на готовите ястия по код 10.85 до недопустимост по т. 11.2, подт. 2.2? 6. Регионална инвестиционна помощ и повторно използвани активи: Новото производство ще се осъществява в съществуващия ни обект, в който се пакетират маслини. Обмисляме режим „регионална инвестиционна помощ" с категория „диверсификация", при която разходите трябва да надхвърлят с поне 200 % балансовата стойност на повторно използваните активи. Въпрос: Кои активи се считат за използвани повторно в такъв случай (сграда, хладилни камери, общи инсталации) и допустимо ли е да се посочи само частта от тях, която ще се ползва за новата дейност? Благодарим предварително за отговорите. С уважение,	5. За определяне на допустимостта на проекта е изричното уточнение в бележка под линия № 37 в Условията за кандидатстване, че „водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производственият процес може да включва." 6. В случай че кандидатът избере режим „регионална инвестиционна помощ", дейностите, включени в проектното предложение, следва да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи: - създаване на нов стопански обект; - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; - диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент. Съгласно чл. 14, пар. 7 от Регламент (ЕС) № 651/2014, за да бъде определена дадена първоначална инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент, е **необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно**, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Във връзка с това изискване, моля запознайте се внимателно както със „Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт" (Приложение 3.3), така и с „Указания за попълване на справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт - Приложение 3.3" (Приложение 3.3.А), част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). Отговорност на кандидата е да определи вида на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта. Допълнително, моля запознайте се отговора на Въпрос № 164, т. 3.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
203.	02.10.2026 г.	Уважаеми експерти, Имам въпрос относно разходи за специализиран софтуер за проектиране/дизайн на продукти и услуги. По процедурата са допустими разходи за придобиване на специализиран софтуер, включително чрез лиценз/SaaS, който може да се използва за проектиране и дизайн на продукти и услуги. В практиката значителна част от водещите специализирани софтуерни решения в тази област се разработват и лицензират от големи международни компании, например Autodesk Fusion, SOLIDWORKS, Siemens NX, PTC Creo и други. При тези доставчици не съществува практика за издаване на индивидуални оферти, а цялата информация и закупуването се извършва чрез публично обявени ценови планове и стандартизирани SaaS абонаменти. Също така на практика би било практически невъзможно самите международни производители да участват като кандидати в процедура за избор на изпълнител чрез ИСУН. В тази връзка моля за разяснение: 1. На етап кандидатстване – достатъчно ли е за обосноваване на стойността на такъв софтуер да бъде представена разпечатка/екранен документ от официалния интернет сайт на производителя, от която ясно са видими: - производителят/юридическото лице; - конкретният продукт и/или лицензен план; - цената; - срокът на лиценза/абонамента; - основните функционални и технически характеристики? 2. При избор на изпълнител след одобрение на проекта – когато приложимият ред не изисква провеждане на публична покана, допустимо ли е пазарната цена да бъде доказана чрез две публично обявени ценови предложения от официалните интернет страници на два различни производителя на функционално съпоставими софтуерни решения?	1. В т. 24, буква е) от Условията за кандидатстване е записано, че се изисква по една оферта за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена. Офертите са необходими за определяне на реалистичността на предвидените разходи за придобиване на ДМА и ДНА. В случаите на придобиване на софтуер се представя една оферта, която следва задължително да включва както описание на основните модули на актива, така и негови конкретни технически спецификации/параметри. Допълнително е посочено, че офертата трябва задължително да съдържа информация за: наименование на оферента, технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), цена на актива и вид на валутата. Също така от представената оферта следва да е видно лицето, което я е издало от името на оферента, като напр. име, подпис, електронен подпис или разпечатка на електронно съобщение, с което офертата е получена, която също следва да е прикачена към Формуляра за кандидатстване в ИСУН. Обръщаме внимание, че не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани както помежду си, така и с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон, и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета. Това обстоятелство се декларира в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). Видно от посоченото, за удостоверяване реалистичността на предвидените в бюджета на проекта разходи за ДМА и ДНА, по процедурата е допустимо единствено представяне на оферта, съдържаща указаните реквизити. Не е допустимо представяне на скрийншот/разпечатка/линк към сайта вместо изискуемата оферта. 2. Моля, запознайте се с отговора на Въпрос № 94. 3. Съгласно Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г.), публикувано на следния интернет адрес - https://www.mig.government.bg/programakonkurentosposobnost-i-inovaczii-vpredpriyatiyata/rakovodstva/, в случаите, описани т. 12 „Видове процедури за определяне на изпълнител", в които не се провежда „избор с публична покана", бенефициентите следва към първичните платежни документи да приложат поне 2 (две) съпоставими оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници на производители/доставчици или комбинация

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. При сравнение на две оферти/ценови предложения – необходимо ли е двата софтуерни продукта да бъдат напълно идентични като функционалности, модули и лицензен модел, или е достатъчно да бъдат функционално съпоставими и да покриват едни и същи основни технически и функционални изисквания на кандидата? 4. При необходимост от публична покана – как следва да процедира бенефициентът, когато избраното специализирано софтуерно решение се предлага директно от международния производител, но същият по принцип не участва в процедури за избор на изпълнител чрез ИСУН? Потенциалното създаване на практически пречки пред придобиването на утвърдени международни софтуерни решения би могло да доведе до няколко неблагоприятни последици: - Практическо изключване на водещи световни софтуерни решения за проектиране и дизайн, като Autodesk Fusion, SOLIDWORKS, Siemens NX и PTC Creo, независимо че именно такива системи могат да осигурят най-висока технологична и функционална стойност за проектите. - Намаляване на ефекта от проектите и от процедурата като цяло, ако бенефициентите бъдат насочени към използване на по-ограничени решения от локални разработчици, единствено поради процедурни съображения, а не поради тяхната технологична пригодност. Съществува и риск от стимулиране на разработването на формално съответстващи, но практически нефункционални или недостатъчно зрели софтуерни решения (с помощта на ИИ), включително такива, създадени единствено с цел да отговорят на изискванията за възлагане, без да осигуряват реална добавена стойност. - Създаване на пречки пред конкурентоспособността на бенефициентите, доколкото те могат да бъдат принудени да извършват по-високи разходи за разработване или адаптиране на алтернативни софтуерни решения от местни ИТ доставчици, вместо да използват утвърдени международни продукти с доказана функционалност, поради ограничения, произтичащи единствено от приложимия ред за избор на изпълнител. Благодаря предварително!	от посочените. **Под „съпоставими оферти" следва да се разбират - минимални показатели за съпоставимост – основни технически функционалности и параметри., които не противоречат на заложените в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ**. Бенефициентите/кандидатите за БФП прилагат и обосновка в свободен текст за направения избор на база на събраните оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници. Изискването ще се счита за изпълнено, когато: а) офертите, каталозите, разпечатките отговарят на всички поставени от възложителя условия; б) оференти не са свързани лица помежду си по смисъла на § 1 ДР ТЗ – когато един от тях е избран за изпълнител; в) възложителят и изпълнителят не са свързани лица по смисъла на § 1 ДР ТЗ. 4. При избора на изпълнители се прилагат правилата, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Постановление на Министерски съвет № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите, както и в глава IV от Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г.), публикувано на следния интернет адрес - https://www.mig.government.bg/programakonkurentosposobnost-i-inovaczii-vpredpriyatiyata/rakovodstva/. Както е посочено в чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ и в чл. 6 от Условията за изпълнение по процедурата процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект. В тази връзка отговорност на кандидата е отчитайки планираните по проекта дейности и разходи, както и техните стойности, правилно да определи вида на процедурата за избор на изпълнител и съответно да я разпише в раздел 8 „План за външно възлагане" от Формуляра за кандидатстване. С оглед посоченото, в случаите, когато е приложимо провеждането на процедура „избор с публична покана", всеки оферент, включително

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			международен производител, е длъжен да участва в нея по установения ред, за да бъде законосъобразно избран и да се сключи договор с него.
204.	02.10.2026 г.	Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", моля за официално разяснение относно тълкуването и прилагането на разпоредбата на т. 11.2, подточка 2.1) от Условията за кандидатстване. В цитираната точка е разписано, че недопустими за финансиране по процедурата са: „микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, И са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14)". Употребата на съюза „И" предполага кумулативност на двете предпоставки, за да настъпи основанието за недопустимост. В тази връзка моля за Вашето категорично становище по следните конкретни въпроси: 1. Правилно ли е разбирането, че недопустимостта по т. 11.2, подт. 2.1) е приложима единствено и само при кумулативното (едновременно) наличие на двете условия: o кандидатът е микропредприятие със седалище или клон със седалище в община от селските райони; И o заявените за финансиране дейности се осъществяват на територията на община от селските райони? 2. Допустимо ли е за подпомагане предприятие, което е микропредприятие, чието седалище и адрес на управление са на територията на неселски район (например гр. София / Столична община), но заявеното място на изпълнение на проекта (мястото на инвестицията) се намира на територията на община, определена като селски район съгласно Приложение 14?	Съгласно т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, **И** са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14). Във връзка с посоченото и съгласно информацията, представена в запитването, в случай че кандидатът е микропредприятие (по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП) със седалище в град, който не попада в Списъка на общините в обхвата на селските райони на Република България (Приложение 14), **И** е с място за изпълнение на дейностите по проекта в селска община съгласно Приложение 14, същият е допустим кандидат по процедурата. Микропредприятие по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, което има седалище или клон със седалище на територията на селски район съгласно Приложение 14, **но** е заявило за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват **извън** община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14), би било допустимо, в случай че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. Налице ли е пречка за кандидатстване за такова микропредприятие при условие, че седалището му не е в селски район? 4. И обратно – допустимо ли е микропредприятие със седалище в община от селските райони да заяви дейности и място на изпълнение на инвестицията изцяло в градска община (неселски район, напр. Столична община)?	
205.	02.10.2026 г.	Здравейте, Моля за следните разяснения: Минималната безвъзмездна помощ по настоящата процедура е 77 000 евро. В случай, че проектно предложение с минималния размер безвъзмездна финансова помощ е одобрено за финансиране, но в резултат на провеждане на процедура за избор на изпълнител, съгласно ПМС 4/2024 се сключи договор за изпълнение на стойност, от която безвъзмездната финансова помощ е по-малка от 77 000 евро ще бъде ли изплатен новия по-нисък размер на безвъзмездната финансова помощ или ще се счита, че проектът не отговаря на условията за кандидатстване? В условията за кандидатстване е посочено, че към формуляра за кандидатстване е необходимо да бъде представена оферта за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена, която задължително да съдържат информация за: наименование на оферента, технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), цена на актива и вид на валутата. Допълнително от представената оферта следва да е видно лицето, което я е издало от името на оферента, като напр. име, подпис, електронен подпис или разпечатка на електронно съобщение, с което офертата е получена, която също следва да е прикачена в ИСУН. Допустимо ли е вместо оферта да бъде представена извадка (скрийншот/и) от интернет страница на производител/доставчик, съдържаща технически и/или функционални характеристики на актива,	Относно първата част от запитването обръщаме внимание, че съответствието на проектното предложение с изискуемия минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект, посочен в т. 9 от Условията за кандидатстване, се проверя на етап техническа и финансова оценка на проектното предложение съгласно критериите за оценка (Приложение 6 към Условията за кандидатстване). В случай че на етапа на изпълнение на проекта в резултат на проведената процедура за избор на изпълнител настъпи промяна в минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проекта, последното няма да се счита за нарушение, при спазване на правилата, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), приложимата подзаконова нормативна уредба, както и изискванията, посочени в чл. 6 от Условията за изпълнение и Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г.), публикувано на следния интернет адрес - https://www.mig.government.bg/programakonkurentosposobnost-i-inovaczii-vpredpriyatiyata/rakovodstva/. Относно втората част от запитването във връзка с представянето на оферта за всеки предвиден за закупуване по проекта актив (ДМА и/или ДНА), моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 203, т. 1.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация (Приложение 5), цена на актива и вид на валутата, както и интернет адреса на страницата? Благодаря за поясненията!	
206.	04.10.2026 г.	Уважаеми г-жи и г-да, Допустимо ли е по режим „регионална инвестиционна помощ" в рамките на едно проектно предложение инвестиция за създаване на нов стопански обект и увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект, като една от тях с оглед вида на въвежданите модели и размера на инвестицията бъде определена ,като водеща. В случай на положителен отговор би ли се приело, като обосновка за резултат намаляването на количеството използвани суровини и брак на база единица продукт в новия и съществуващия обект.	Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 130, т. 2 и т. 3, № 153, т. 1, № 177 и № 187.